

Idre 17-18 juni

Piera Bergkvists starka berättelse rörde många. Mika Jonsson Gehrke, en ung landsmötesdeltagare. Foto: SSR

Landsmötesnytt 2013

SÁMIID RIEKKASEARVI

Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Landsmötet öppnas av förbundsordförande Jörgen Jonsson med följande anförande:

Ärade Ombud, Sameföreningar, Samebyar och Gäster

Jag har den stora förmånen att i år få hälsa er alla välkomna till SSRs landsmöte i Idre. Årets landsmöte är speciellt för mig eftersom det hålls inom min samebys marker.

SSRs styrelse har valt efter önskemål från Idre sameby att förlägga landsmötet till Idre by. Syftet med att förlägga landsmötet här i Idre by är att synliggöra vår närvaro och gynna det lokala näringslivet som bedriver småskalig turismverksamhet, i jämförelse med de större fjällanläggningarna. Valet av plats innebär att boendet är splittrat men det är min förhoppning att ni ombud och gäster har full förståelse för vårt val. Jag vill här passa på att tacka Idre bygdegårdsförening samt hembygdsföreningen för deras engagemang vilket varit oerhört betydelsefullt för landsmötets skall kunna genomföras här i byn.

Senast ett landsmöte hölls i Idre var 1982. På dagordningen återfanns då bland annat frågor om rennäringen i riksplaneringen samt frågan om en eventuell rekonstruktion av Idre sameby, landsmötet beslutade att stödja en rekonstruktion. Det beslutet blev början på en resa som vi kommer att få höra mer under landsmötets andra dag. Vi kommer då att få ta del av Idre samebys utveckling under de 30 år som passerat sedan rekonstruktionen påbörjades.

Under landsmötet 1982 diskuterades turismens utbredning på renbetesmarkerna och det konstaterades att den var stor, växande och en bidragande orsak till samebyns dåvarande situation. Att bedriva renskötsel i området framgent sågs som en stor utmaning. Trots orosmolnen uttrycktes även en stor tillfredsställelse att en rekonstruktion av samebyn, den sydligaste i Sapmi, skulle ske. Det hade ju varit ett stort nederlag för rennäringen och det samiska samhället om en hel sameby upphört för evigt. Närvarande statsråd instämde i att en framgångsrik rennäring ger arbetstillfällen även i angränsande näringar och bidrar till att stärka den samiska kulturen.

Årets landsmöte innehåller många olika delar men två frågor står i fokus, det samiska ledarskapet och den samiska folkhälsan. Under de senaste landsmötena har många stora frågor varit på agendan, bland annat konkurrerande markanvändning, rovdjur, renskötselkonventionen och framtida samepolitik. Listan kan göras lång och frågorna är ständigt aktuella. SSR har under tidigare landsmöten lyft dessa frågeställningar på olika sätt. Gemensamt för dessa frågor är att det alla påverkar vår vardag, hälsa, visioner och framtidstro. Vid SSR:s landsmöte i Jokkmokk 2012 antogs SSR:s visionsdokument för framtidens samepolitik. Arbetet med att forma vår framtid på den nationella och internationella arenan får inte stanna av utan måste nu utvecklas av oss SSRs

medlemmar. I det arbetet utgör vår historia, vårt ledarskap och vår hälsa grunden som vi sedan kan bygga vidare på. Landsbygdsminister Eskil Erlandsson svarade nyligen på frågan hur han ser på arbetet med framtidens samepolitik, han lät hälsa att han väntar på SSRs och Sametingets förslag till samepolitik. Jag vill här passa på att skicka en hälsning till Landsbygdsministern, SSR har inlämnat sitt visionsdokument redan under 2012. Med anledning av detta inbjuder SSR dig till ett möte där vi kan diskutera hur vi ser på vår framtid och utveckling.

Jag har under året deltagit på flera seminarier, konferenser och möten angående markanvändningen i Sapmi. Ofta har exploaterande företag deltagit och presenterat visioner och utvecklingsplaner, nästan alla talar ökad omsättning och nationell och regional tillväxt. Frågan om en långsiktig och hållbar utveckling diskuteras också flitigt, men den fundamentala frågan kvarstår. Vem definierar vad som är långsiktigt hållbart, berörda sameer eller företagen?

Vi står inför en stor utmaning som kommer att kräva resurser och engagemang för att synliggöra rennäringens behov av land och vatten. Ett problem som i sig inte är nytt men metoderna för att lyfta våra krav har förändrats avsevärt.

Rennäringen är en bärande del av den samiska kulturen och behöver ett särskilt skydd för att kunna fortsätta att existera och utvecklas. Alla verksamheter som sker inom renskötselområdet skall därför präglas av delaktighet och inflytande där berörda samebyar har ett reellt inflytande. SSR kommer att fortsätta arbetet för att nå dit, bland annat genom att själva definiera våra mål. Vi måste själva definiera vad vi menar med hållbar och livskraftig rennäring, denna process kommer att ta tid men vår förhoppning är att vi under de kommande kan lägga stort fokus på detta. SSR har tillsammans med LTU ansökt om ett större projekt för att möjliggöra genomförandet.

I den samiska markanvändningen spelar landskapet och dess betydelse en central roll för hur vi använder och har använt marken för bland annat bosättningar, arbetsshagar, betesområden och jakt och fiske. Landskapet har också skapat historier och berättelser som överförts mellan generationerna vilket har en stor betydelse för bevarande av kunskapen. Vi sameer har också en stark känslomässig bindning till landskapet, vår historia är viktig den utgör grunden för vår kunskap och vår framtid.

Rennäringen är och har varit en anpassningsbar näring. Idag befinner vi oss i en situation där andra sätter reglerna för hur vi skall utvecklas. Krav på utfodring, stängsling och ökad teknikanvändning är ständigt återkommande i debatten. Trots att det är andra som ställer kraven är det rennäringen själv som ska bära kostnaderna för genomförandet vilket inte är rimligt ej heller hållbart. Det är därför en absolut nödvändighet att samebyarna får fullgod ersättning för de intrång som åsamkas samebyarna i tillägg till rätten att säga nej till exploateringar som ej är förenliga med den samiska markanvändningen.

Rennäringen behöver möjligheter för att öka produktionen och kvaliteten på det renantal som vi har i dag. Något som inte är helt lätt i den situation vi befinner oss i. Idag vet vi att rovdjuren årligen dödar ca 65 000 renar. Vissa samebyar har i princip ingen möjlighet att göra ett slaktuttag utan att reducera

Förbundsordförande Jörgen Jonsson (Petter Stoor i bakgrunden) Foto: SSR

sitt renantal. Det är därför helt avgörande att det fastställs en toleransnivå för rennäringen av riksdagen där förlusterna till rovdjuren ej överskrider 5% av nettoenhjorden. Vilket skulle innebära att ca 14 000 renar årligen dödas av rovdjuren mot dagens ca 65 000. Jag har tillsammans med personal från kansliet lyft dessa frågor på den internationella arenan. Vi har under våren besökt Bryssel vid två tillfällen för att informera EU om rovdjursproblematiken i Sapmi och rennäringens förutsättningar. Det är min ambition att detta arbete skall fortsätta under kommande år eftersom EU till synes har stor makt över den svenska rovdjurspolitiken.

Rovdjurens effekt på rennäringen är inte enbart siffror, utan för den enskilde renägaren innebär det ett liv präglad av ångest, oro och rädsla. Vilket in sin tur drabbar hela dennes familjesituation. Dessa psykiska följd effekter är något det sällans pratas om, men är lika påtagliga som predationen på ren.

Rovdjurens närvaro är också ett arbetsmiljöproblem. I våras hände det som inte får ske, en renägare var nära att mista sitt liv i efter att ha anfallits av en björn. Det är inte under några omständigheter acceptabelt att enskilda i sitt arbete med att skydda sina djur skall utsättas för sådana risker. Vi måste här snabbt få till stånd en förändring som minskar dessa risker.

Idag står vi inför stora utmaningar, för att kunna utvecklas och bestå måste vi skapa starka samiska lokalsamhällen. Det är bara i levande lokalsamhällen som en kultur kan utvecklas och förnyas. Rennäringen är en bärande del av den samiska kulturen men den samiska kulturen består av flera delar som slöjd, jojk, författande, språkutveckling, eller genom att vara en del av det samiska samhället. Alla delar behövs för en rik och levande samekultur, landets sameföreningar gör här en stor insats genom sitt arbete med att lyfta och synliggöra dessa frågor.

SSR lägger ner ett stort arbete för att skapa förutsättningar för att uppnå våra visioner och mål, ett livskraftigt och hållbart Sapmi där rennäringen och den samiska kulturen kan utvecklas och där vi sätter agendan.

SSR har under det senaste året arbetat renskötselkonventionen tillsammans med företrädare för Svenska och Norska

Sametingen, NRL och Renägarförbundet för att tillsammans ta fram ett förslag som skall presenteras för respektive lands regeringar. Även om frågan varit svår och komplex har vi nu ett gemensamt förslag från arbetsgruppen att ta ställning till. Det är arbetsprocesser som denna som ger mig tilltro för framtiden. SSR kommer att fatta beslut i frågan på ett extra landsmöte i augusti.

SSR har också gränsöverskridande samarbeten med Norge i andra frågor. Under förra året bildades stiftelsen Protect, en stiftelse som skall fungera som rådgivare år de samiska rättighetsinnehavarna när exploatering på våra marker sker. Stiftelsen är en så länge bara verksam i Norge men målsättningen är att den skall finnas i både Sverige och Norge och på sikt även i Finland och Ryssland. Vi vet inte idag när en sådan verksamhet kan uppstartas i Sverige och vi kan inte idag säga om organisationen skall ske under SSR eller vara fristående på grund av osäkerhet med finansieringen. Vad vi vet är att behovet av stöd och rådgivning till Sveriges samebyar ökar konstant och att det är enormt viktigt att vi kan svara upp mot de behoven.

Inte bara våra medlemmar står inför stora utmaningar, utan även SSR som organisation. De ekonomiska förutsättningarna för SSR har under flera års tid förändrats. Det årliga anslag som tilldelas oss har minskat under flera år, det är inte tillfredställande att vid varje årsskifte sväva i ovisshet hur stort anslag som kommer att tilldelas oss. SSR fyller en viktig funktion inte bara för våra medlemmar utan även för andra aktörer vilket många vittnar om. Därför är det viktigt att SSR i framtiden tilldelas ett fast årligt anslag som motsvarar den verksamhet vi vill och ska bedriva. Ett fast årligt anslag är också en garant för att eventuella beslut inte påverkas av politiker. Trots av ställts inför svåra utmaningar är det min övertygelse att vi om några år kommer se ett förbund som är starkt och medverkar till utformningen av vår framtid. Det är styrelsen och min uppfattning att SSRs verksamhet skall bedrivas med stor kompetens, trovärdighet och vara offensiva.

Därför känner jag en stor tillfredställelse att vi under våren förstärkt vår organisation med Maria Boström som kommer att jobba med rennäring/skogsbruk under två års tid. Marias kompetens inom skogliga frågor är något som organisationen och våra medlemmar efterfrågat.

Till årets landsmöte har Talma Sameby ansökt om medlemskap om landsmötet beviljar denna ansökan innebär det att samtliga samebyar i Sverige är anslutna, vilket är en enorm tillgång.

Under årets landsmöte kommer vi att lyfta flera frågor. Vi inleder årets landsmöte med att lyfta frågan om den samiska hälsan där fokus ligger på den psykiska ohälsan. Det är en viktig fråga att belysa och diskutera för vi har alla en rättighet att få må bra.

Avslutningsvis vill jag bara säga att årets landsmöte skall präglas av lärande, inspiration, delaktighet och framtidstro så min förhoppning är att vi alla bidrar med våra kunskaper och erfarenheter.

Med dessa ord förklarar jag 2013 års Landsmöte för öppnat.

Mötespresidium

Ordförande:	Jörgen Jonsson
Vice ordföranden:	Victoria Gällman Harnesk Patrik Lundgren Mikael Andersson Rickard Åström
Sekreterare:	Gudrun Kuhmunen
Vice sekreterare:	Anja Fjellgren Walkeapää Fransisca Rensberg
Justerande ombud:	Magnus Rehnfeldt Nils-Anders Jonsson

Svenska Samernas Riksförbunds Insamlingsstiftelse

Insamlar medel för att långsiktigt stödja utvecklingen och bevarandet av:

- * Samisk kultur
 - * Rennäring och andra samiska näringar
 - * Samiska rättigheter
- Bg 449-4092

Medlemsärende

Talma sameby hade ansökt om medlemskap i SSR och beviljades medlemskap. Nu är alla Sveriges 44 samebyar medlem i SSR.
Samer i Syd hade ansökt om utträde och beviljades utträde.

Medlemsavgift

Landsmötet beslutar

att fastställa medlemsavgiften för samebyarna till 10 000 kr
att fastställa medlemsavgiften för sameföreningarna till 1000 kr
att fastställa serviceavgiften till 2, 50 per ren enligt av samebyarna redovisat renantal.
att fastställda avgifter gäller från och med år 2013, avgiften kommer att tas ut retroaktivt för 2013.
att den fastställda höjningen av serviceavgiften gäller under två år för att sedan utvärderas.
att förslag till beslut om resterande höjning om 2,50 lyfts vid SSRs extra lansmöte i augusti 2013.

Shop in Sápmi

Svenska Samernas Riksförbund/SSR äger Shop in Sápmi, portalsidan som visar vägen till samiska företagare.

shopinsapmi.se

Val under landsmötet

Landsmötet beslutar att förrätta val enligt följande:

Ordförande 2013 – 2015

Jörgen Jonsson

Del av styrelsen för 2013-2015

Ledamot (mandattid 2 år)

Ordinarie	Suppleant
Norrbottnen norra	
Gudrun Kuhmunen	Aslat Simma

Västerbottensbyarna	
Åsa Baer	Tobias Jonsson

Sameföreningarna	
Maj-Britt Öhman	Alf-Anders Emanuelsson

Revisorer mandattid 1 år

Ledamot	Suppleanter
pwc	
Viola Engström	Jonas Vannar

Hälsningsanförande

Peter Andersson	Idre sameby
Ellinor Marita Jåma	Sametinget Norge
Inge Even Danielsen	NRL
Maria Norrfalk	Landshövding i Dalarnas län
Leo Persson	Älvdalens kommun

Erica & Martina Jonsson. Foto: SSR

Ombuden

Samebyar

Könskämä	Per-Olof Nutti Per Tomma
Lainiovuoma	Lars-Göran Marainen + 1 fullmakt Aslat Simma + 1 fullmakt
Saarivuoma	Per Anders Nutti + 2 fullmakter Nils-Petter Labba + 3 fullmakter
Gabna	-
Laevas	Hans-Göran Partapuoli Niila Inga
Girjas	Mats Berg Ellen Poggats-Sarri
Báste	Sven Skaltje Anna Therese Andersson
Unna Tjuersj	Kjell-Åke Pittsa Maria Pittsa
Sirges	Jakob Nygård Jonas Vannar
Jáhkágasska	-
Tuorpon	Tomas Labba Olle Blind
Luokta-Mavas	Lars Niila Sjaggo Lars-Miguel Utsi
Semisjaur-Njarg	Fjällås Inger Fjällås
Svaipa	-
Vittangi	-
Muonio	-
Gällivare skogs	Johan Skogsfeldt
Serri	-
Udtja	-
Stákke	-
Maskaure	Sofia Nilsson
V:a Kikkejaur	-
Ö:a Kikkejaur	-
Mausjaur	-
Gran	Anna Marja Kaddik Sabina Jonsson
Ran	Per-Mikael Jonsson Magnus Andersson
Ubmeje	Katarina Andersson Peter Omma
Vapsten	Inger-Ann Omma Jon-Michael Labba
Vilhelmina norra	Marita Stinnerbom Klement Klemensson
Vilhelmina södra	Per-Mikael Baer -
Malå	Thomas Kroik Kristoffersson
Voernese	Per-Mikael Åhrén
Oredahke	Thorbjörn Åhrén
Raedtievaerie	Antaris Persson
Jiingevaerie	Per-Henrik Bergkvist
Jovnievaerie	Niklas Mörnell
Njaarke	-
Kall	-
Handölsdalen	Rickard Åström Niklas Blindh
Tässäsen	Nils-Anders Jonsson
Mittådalen	Magnus Rehnfeldt Anja Fjällgren Valkeapää
Ruvhten	Edvin Rensberg
Idre	Franciska Rensberg Mikael Andersson

Sameföreningar

Soppero	Per-Anders Nutti + 3 fullmakter
Karesuando	-
Kiruna	Ulla-Karin Sarri
Gällivare	-
Jokkmokk	-
Arvidsjaur	-
Ammarnäs	Gunilla Sparrock
Fatmomakke	MariAnne Baer Eva Conradzon
Umeå	-
Frostviken/ Hotagen	Doris Rensberg + 1 fullmakt
Åarjelraedtien Siebrie	-
Noerhtenaestie	-
Stockholm	Mariana Wik + 6 fullmakter
Göteborg	-
Arjeplog sameförening	-
Vaisa sameförening	Nils Johan Utsi
Pitesameförening	-

Inrättande av centrum för samisk hälsa

SSR har i år under landsmötet valt att belysa samisk hälsa. Under året som gått har Beaivi projektet möjliggjort att lyfta frågorna och dessutom driva dem framåt. Under landsmötets första dag presenterade Lars Jacobsson, professor emeritus i psykiatri, kunskapsläget kring hur samerna mår, både fysiskt och psykiskt. Därefter berättade Piere Bergkvist, renskötare från Jovnevaerie, om hur det var när hans liv vände från att ha varit nattsvart till något positivt. Han delgav oss sin starka berättelse och hur han sett som sin uppgift att sprida sina erfarenheter. Hans livsberättelse om självmordsproblematiken berörde alla landsmötesdeltagarna.

Jon Krista Jonsson avslutade förmiddagen med att delge landsmötet sina positiva erfarenheter från Biegganjunniprojektet där unga renskötare träffats och stärkt varandra i sina blivande roller i samebyarna.

Hälsofrågorna samlades avslutningsvis i en paneldebatt där rådsmedlem av norska sametinget Ellinor Jáma och Petter Stoor, psykolog vid SANKS, Samisk Nationell Kompetansesenter, också deltog. I Norge har man kommit betydligt längre med hälsofrågorna och därför blev Ellinor och Petters medverkan viktigt för oss i vårt arbete framöver.

Panelssamtal om centrum för samisk hälsa. Foto: SSR

Resolution om inrättande av centrum för samisk hälsa

Hälsa och välbefinnande handlar om mer än att vara frisk i strikt fysisk mening. FN:s Världshälsoorganisation definierar hälsa som ”tillstånd av fullständigt fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och ej endast frånvaro av sjukdom och skröplighet.” Hälsa och välbefinnande handlar således i hög grad om psykosociala och socioekonomiska riskfaktorer. Här utgör de renskötande samerna en exponerad riskgrupp. Vilket visar sig genom höga arbetskrav, begränsad egenkontroll, låg nettokomst, en tillvaro som upplevs som mindre meningsfull, hanterbar, och begriplig jämfört med majoritetsbefolkningen samt hög förekomst av ångest och depression. Den samiska befolkningen behöver i sitt möte med vård, hälsoförebyggande insatser mm mötas av personal med kompetens om den samiska kulturen och det samiska folkets förutsättningar.

Det samiska folket måste beviljas och säkras resurser att själva ta ansvar för sin egen hälso- och sjukvårdssituation. Vi samer är ett urfolk och vår hälsosituation bör uppmärksammas i alla berörda politikområden. Frågor som berör barn, ungdomar och äldre bör särskilt uppmärksammas. En nationell samordning måste snarast komma till stånd för att åtgärda det glapp som gäller samers ohälsa. Utbildningsinsatser behövs för vårdpersonal kring samisk hälsa och levnadsvillkor så vi känner oss trygga i mötet med vården. Vi behöver tilldelas anslag för forskningsresurser och vi vill inte bli forskade på utan med. Mot bakgrund av ovan anförts finner landsmötet att ett nationellt samiskt center för hälsa snarast måste inrättas. Ett sådant center skall fungera inom följande insatsområden

- samordna den samiska hälsoforskningen
- besvara remisser som rör området
- bevaka folkhälsoaspekterna och på kalla åtgärder där det brister ex självmordsprevention
- fungera som haverikommission vid kriser som exempelvis självmord
- samordna och initiera utbildningar och fungera som kunskapscentra
- arbeta med företagshälsovården
- åtgärda arbetsmiljöproblem
- ha ett särskilt ansvar för samiska barn, ungdomars och äldres välbefinnande

Landsmötet kräver:

Att Sveriges Riksdag och regering inrättar ett centrum för samisk hälsa.

Peter Andersson i samtal med Anna-Maria Fjällström. Foto: SSR

Lars Jacobsson. Foto: SSR

Rätten till inflytande och delaktighet

Under landsmötet i Idre har självbestämmande varit på dagordningen. Ett ämne som under de senaste åren flitigt diskuterats på den samepolitiska arenan.

Mattias Åhrén inledde på landsmötets första dag sitt föredrag med att beskriva självbestämmande utifrån ett historiskt perspektiv. Historiskt innebar summan av en kung och en arme lika med en stat vilket naturligt också betydde att alla invånarna i varje stat benämndes som ett folk. Under 90-talet inleddes en process för utvidgning av begreppet folk och i och med antagandet av FN urfolksdeklaration 2007 skedde ett skifte av begreppet. Idag är det helt förankrat att samerna som urfolk utgör ett folk med rätt till självbestämmande. Det som inte är klarlagt är vad som ligger i självbestämmanderätten. Vi måste själva fylla begreppet med innehåll, menar Åhrén, och säger vidare att självbestämmande för samerna inte per automatik innebär att det ska utgå från Sametinget utan kan också utgå från lokal nivå. Till exempel ska självbestämmande i frågor som har direkt bärighet till rennäringen förvaltas av samebyarna.

Fastän vi enligt folkrätten har rätt till självbestämmande så betyder det inte att det per automatik praktiseras, vi har genom århundraden av kolonisering blivit lärd till en norm som innebär att staten och andra beslutande organ äger besluten över oss. En norm som vi genom tiden själva lärt oss att acceptera. Gudrun Kuhmunen och Asta Balto presenterade landsmötet teorier och några konkreta berättelser på hur vi samer kan lära oss – måhttáhit – till ett proaktivt förhållningssätt för att själva som folk bidra till ett ökat självbestämmande. För att motsätta oss en fortsatt kolonisering måste vi bli medvetna om den historiska kolonisering som vårt folk varit utsatt för och lära oss att se mönster på hur den än idag påverkar oss och våra liv. Det

handlar inte om att förkasta all kunskap och erfarenhet som vi lärt oss av omgivande samhällen utan det handlar om att utgå ifrån och använda vår egen kultur och språk i ett självbestämmande. Drivkraften till att utveckla vårt samiska samhälle utifrån en samisk plattform måste komma från kärleken till vår mark, kärleken till vårt folk och kärleken till våra samiska språk, menar Balto och Kuhmunen. Kunskap och erfarenheter för att lära sig måhttähit för ett framtida självbestämmande, menade Balto och Kuhmunen, kan bland annat hämtats från den samiska pedagogiken och forskningen om samisk barn-
uppfostran, vilket de även lyfte i sitt föredrag.

Samernas Riksförbund har under landsmötesdagarna i Idre diskuterat självbestämmande och hur vi ska nå dit, ett konkret resultat utifrån den diskussionen är resolutionen om rätten till inflytande och delaktighet som landsmötet enhälligt antog.

Jon-Krista Jonsson berättar. Foto: SSR

Resolution om rätten till inflytande och samiskt självbestämmande

Landsmötet har tidigare fastslagit att det i områden som bebos och brukas av samer skall delaktighet och rätt till inflytande i förhållande till naturresurser råda. Sveriges regering och riksdag har inte vidtagit några åtgärder för att påbörja någon process trots upprepad kritik. SSR har tillsammans med medlemmarna de senaste åren arbetat fram ett förslag på hur framtidens samepolitik skall utformas där rätten till delaktighet och inflytande är centralt. Internationellt betonas vikten av urfolks inflytande över naturresurserna. Förvaltning av områden som bebos och brukas av samer skall därav ske utifrån de folkrättsliga åtaganden som Sverige förbundit sig att följa.

Landsmötet kräver

Att Sveriges regering och riksdag deltar i raarastalleme (rådslag) med SSR och dess medlemmar för att påbörja en process om framtidens förvaltning av mark och vatten.

Landsmötet uppdrar åt styrelsen

Att aktivt påbörja en process som leder fram till raarastalleme med regering, riksdag och företrädare för SSR samt fortsätta arbetet utifrån tidigare antagna resolutioner.

Asta Balto, föreläsare kring självbestämmande, (på bilden även India Bowers och Dan Jonasson)Foto: SSR

Anja Fjellgren Walkeapää & Ellen Poggats Sarri. Foto: SSR

Renlycka

Renlycka certifierade två företag under landsmötet. Det var Lars Gunnar Thomasson AB där utmärkelsen togs emot av Magnus Rehnfeldt och Idre Ren och Vilt AB där utmärkelsen togs emot av Mattias Jonsson.

Renlycka från naturbetande djur, producerat med känsla för smak, kvalitet och kulturarv.

Renlycka står för samiskt ursprung, trovärdighet, omsorg om djur och natur och smakupplevelse.

Patrik Lundgren, Magnus Rehnfeldt, Mattias Jonsson och Ol-Johán Sikku.Foto: SSR

Hederspris:

Lars Thomasson

Lars Thomasson är en av förgrundsgestalterna inom samisk politik. Han tilldelas priset för hans outtröttliga kamp för samiska rättigheter och hans idoga forskargärning. Lars samepolitiska engagemang sträcker sig över årtionden.

Lars Thomasson föddes 1928 i Åre i en renskötarfamilj men valde tidigt den akademiska banan. Studierna påbörjades med gymnasiestudier i Järpen för att sedan fortsätta med studier vid Uppsala universitet där han tog en fil. Mag i svenska och historia.

Lars Thomasson har varit en flitig debattör, skribent och en framstående forskare och framförallt en hängiven kämpe för samernas rättigheter. Många av dagens unga samiska forskare vittnar om det stöd och den inspiration som de fått av honom.

För att hedra Lars Thomassons unika forskargärning har Vaartoe/Cesam-centrum för samisk forskning beslutat att uppkalla ett årligt symposium efter hans namn. Under Ubmejen Biejviejh - den samiska veckan i Umeå 2013 fick Lars inviga det första Lars Thomasson symposiet ett årligt återkommande arrangemang.

Under perioden 1961-82 hade Lars Thomasson ett antal förtroendeuppdrag inom SSR. Han var styrelseledamot, sekreterare samt vice ordförande i SSR under denna tjugofemårsperiod. Utöver uppdragen inom SSR innehade Lars Thomasson en rad andra samepolitiska uppdrag, bl.a. ledamot av Nordiska Samerådet och ledamot i styrelsen för Samernas folkhögskola. Han har även suttit med i den statliga Sameutredningen 1971-75 och har även ingått i Sametingskommittén 1992-1993. Dessa utredningar låg till grund för Sametingets bildande.

1994 promoverades Lars Thomasson till hedersdoktor vid den humanistiska fakulteten vid Umeå universitet. Lars Thomasson tilldelas SSR:s hederspris 2013 för sin unika forskargärning, sitt brinnande engagemang för samiska rättigheter och för sitt författarskap.

Tack till

Idre sameby

Leo Persson

Älvdalens kommun

Länsstyrelsen i Dalarna

Ombud och gäster för stort engagemang.

Tolkar, tolktekniker, barnvakter, chaufförer, Bocamic & alla andra som gjorde SSRs Landsmöte möjligt att genomföra.

Lars Thomasson vid landsmötet. Foto: SSR

Foto: Carl-Johan Utsi/carljohanutsi.com

Familj Omma Labba, Vapstens sameby. Foto: SSR